

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

11 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему «Невдача – це частина дороги до успіху», ілюструючи аргументи: а) прикладами з художньої літератури; б) історичними фактами або прикладом із власного життя.

12 балів

2. Запишіть речення, розставивши пропущені розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частину мови, дайте характеристику всій конструкції, побудуйте структурну схему).

Залишу я синові у спадок батьківське терпіння і хоробрість щоб збагнув із вдячністю нащадок як життя плекалося і добрість.

Дієсл. займ. ім. прийм. ім. прикм. ім. спол. ім. спол. дієсл.

Залишу я синові у спадок батьківське терпіння і хоробрість, щоб збагнув

прийм. ім. ім. присл. ім. дієсл. спол. ім.

із вдячністю нащадок, як життя плекалося і добрість.

навіщо? що?

[ ], (щоб...), (як...)

Речення розповідне, неокличне, складне, сполучникове, складнопідрядне, з послідовною підрядністю.

10 балів

3. Запишіть числівники словами, попередньо узгодивши їх з іменниками.

90 / комп'ютерами, сягав 178 метрів, 58 / науковцями, 60 / річний, 86 / кілограм, 2 / колісний, 17 / добами, 140 / зірками, для 9265 мешканців, до 8774 метрів.

Дев'яноста комп'ютерами, сягав ста сімдесяти восьми метрів, п'ятдесятма вісьмома/вісьма науковцями, шістдесятирічний, вісімдесяти шести кілограм, двоколісний, сімнадцятма добами, ста сорока зірками, для дев'яти тисяч двохсот шістдесяти п'яти мешканців, до восьми тисяч семисот сімдесяти чотирьох метрів.

5 балів

4. Запишіть слова і поставте наголос.

Визвольний, вишиваний, горошина, добовий, заіржавілий, зубожіння, крицевий, магістерський, маркетинг.

Визвольний, вишиваний, горошина, добовий, заіржавілий, зубожіння, крицевий, магістерський, маркетинг.

3 бали

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться 3 (три) години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика
10 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему «Будь-яка проблема – це можливість стати кращим», використавши різні види складних речень. Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі докази, які найкраще аргументуватимуть ваші міркування.

12 балів

2. Запишіть речення, розставивши пропущені розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частину мови, дайте характеристику всій конструкції, побудуйте структурну схему).

Коли через деякий час археолог уже стояв з нею поруч і схилившись на мур знову повів мову про давнє античне Інна й цього разу вловлювала в його словах отой глибинний зміст який лише їй призначався.

присл. прийм. займ ім. ім. присл дієсл. прийм.займ. присл спол. дієприсл. прийм.

Коли через деякий час археолог уже стояв з нею поруч і, схилившись на

ім. присл. дієсл. ім. прийм. ім. ім. част. займ. ім. дієсл. прийм.

мур, знову повів мову про давнє, античне, Інна й цього разу вловлювала в

займ ім. займ. прикм. ім. займ. част. займ. дієсл.

його словах отой глибинний зміст, який лише їй призначався.

коли?   який?

(Коли), [ ], (який).

Речення розповідне, неокличне, стверджувальне, складне, сполучникове, складнопідрядне, з неоднорідною підрядністю, складається з трьох частин, підрядні частини з головним поєднані сполучними словами.

10 балів

3. Запишіть подані слова, розкривши дужки.

(В,в)улиця (Я,я)рославів (В,в)ал, (З,з)авод (Т,т)итан, (У,у)жгородська (м,м)іська (Р,р)ада, (Д,д)ень (Н,н)езалежності (У,у)країни, (Т,т)овариство (У,у)країнської (М,м)ови (І,і)мені Т. Г. Шевченка, (Н,н)ародний (Д,д)епутат, (А,а)ндріївська (Ц,ц)ерква, (К,к)омета (Г,г)аллея, (Л,л)ауреат (Д,д)ержавної (П,п)ремії, (Р,р)еспубліка (П,п)ольща, (Т,т)овариство (Т,т)оргівлі, (Н,н)овий (Р,р)ік, (Д,д)екларация (П,п)рав (Л,л)юдини, (К,к)ороль (І,і)спанії, (Г,г)оловне (У,у)правління (М,м)іністерства (О,о)хорони (З,з)доров'я.

Вулиця Ярославів Вал, завод «Титан», Ужгородська міська рада, День Незалежності України, Товариство української мови імені Т. Г. Шевченка, народний депутат, Андріївська церква, комета Галлея, лауреат Державної премії, Республіка Польща, Товариство торгівлі, Новий рік, Декларация прав людини, король Іспанії (у складі офіц. назви – Король Іспанії), Головне управління Міністерства охорони здоров'я.

5 балів

4. Замініть кожний фразеологізм одним словом із тим же значенням.

Поставити на карту; пускати бісики; руки загребуці; слова не видавиш; співати дифірамби; стріляний горобець.

Поставити на карту – ризикувати; пускати бісики – кокетувати, загравати; руки загребуці – жадібний, ненаситний; слова не видавиш – мовчазний, неговіркий, малослівний; співати дифірамби – вихваляти, величати; стріляний горобець – досвідчений.

3 бали

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться 3 (три) години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

9 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему «Поряд із добрими людьми навіть сірі будні стають більш яскравими» (Джуліана Вільсон). У тексті твору використайте різні типи складних речень.

12 балів

2. Запишіть речення, розставте розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частину мови, дайте характеристику всій конструкції, накресліть схему).

Віки летять а в неозорім морі єдине сонце для землі горить і всі ми колись з'єднаємось в просторі людина звір і квітка і блакить (П. Филипович).

Віки летять, а в неозорім морі єдине сонце для землі горить, і всі ми колись з'єднаємось в просторі: людина, звір, і квітка, і блакить (П. Филипович).

Речення складне, сполучникове, складносурядне, розповідне, неокличне. Складається із трьох частин: перша — віки летять; друга — в неозорім морі єдине сонце на землі горить; третя — всі з'єднаємось в просторі: людина, звір, і квітка, і блакить.

Перша і друга частини за змістом зіставлені й поєднані зіставно-протиставним сполучником а. Друга і третя частини мають єднальні смислові зв'язки й пов'язані єднальним сполучником і. Між частинами складносурядного речення ставимо коми.

[ ], а [ ], і [.]

8 Балів

3. Доберіть українські відповідники до іншомовних слів.

Курйоз; інцидент; ексклюзивний; гіпотетичний, ескалація; імпозантний; генерація; орієнтир; конкуренція; овації.

Курйоз – дивний, недоладний випадок; *інцидент* – неприсмний випадок; *ексклюзивний* – особливий, винятковий; *гіпотетичний* – здогадуваний, домислений; *ескалація* – нарощування військової могутності держави; *імпозантний* – поважний; *генерація* – покоління; *орієнтир* – напрямок, показчик; *конкуренція* – суперництво; *овації* – оплески.

5 балів

4. Замініть кожний фразеологізм словом-синонімом. З одним фразеологізмом (на вибір) складіть речення і визначте його синтаксичну роль.

Як кіт наплакав; як маку; льоду серед зими не випросиш; раків пекти; розбити глек з кимось; серед білого дня; скалити зуби; старі й малі; крутити носом.

Як кіт наплакав – *мало*; як маку – *багато*; такий, що льоду серед зими не випросиш – *скутий*; раків пекти – *червоніти*; розбити глек з кимось – *посваритися*; серед білого дня – *відкрито, неприховано*; скалити зуби – *насміхатися, глузувати*; старі й малі – *всі*; крутити носом – *відмовлятися, вередувати*.

5 балів

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться 3 (три) години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

8 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему «Дружба – як дзеркало: розіб'єш, не складеш».

12 балів

2. Запишіть речення, розставте розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частину мови, дайте характеристику всій конструкції).

Слався рідна земле моя рясними садами квітучими полями.

дієсл. прикм. ім. займ. прикм. ім. прикм. ім.

Слався, рідна земле моя, рясними садами, квітучими полями.

Спонукальне, неокличне, просте, односкладне, означено-особове, поширене, ускладнене поширеним звертанням та однорідними додатками, повне.

8 балів

3. Запишіть прислівники, знімаючи риси.

Хоч/не/хоч; с/під/лоба; до/не/давня; за/панібрата; на/двоє; день/у/день;
тишком/нишком, по/моєму, аби/куди, близько/близько, як/не/як, сам/на/сам, будь/коли,
ледве/ледве, яюсь/то, пліч/о/пліч, віч/на/віч, не/сьогодні/завтра, хто/зна/де, як/от.

Хоч-не-хоч; спідлоба; донедавна; запанібрата; надвоє; день у день; тишком-нишком, по-моєму, абикуди, близько-близько, як-не-як, сам на сам, будь-коли, ледве-ледве, яюсь-то, пліч-о-пліч, віч-на-віч, не сьогодні-завтра, хтозна-де, як-от.

5 балів

4. З'ясуйте, які назви яких рослин використано (на місці пропуску) у фразеологізмах. При потребі скористайся довідкою. Установіть їх, запишіть. З одним фразеологізмом (на вибір) складіть речення: 1) _____ голова, 2) серце з _____, 3) ніде _____ впасти, 4) піднести _____, 5) як _____ об стінку, 6) на вербі _____, 7) _____ вінок, 8) дістанеться на _____.

Довідка: горіхи, капуста, яблуко, перець, горох, гарбуз, лавр, груші

1) Капустяна голова, 2) серце з перцем, 3) ніде яблуку впасти, 4) піднести гарбуза, 5) як горохом об стінку, 6) на вербі груші, 7) лавровий вінок, 8) дістанеться на горіхи.

5 балів

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться 2 (дві) години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

7 клас

1. Напишіть твір-роздум «Мій рідний край - моя історія жива».

12 балів

2. Перепишіть речення, розставте в ньому розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частину мови, дайте характеристику всій конструкції).

Живи, Україно, живи для краси, для сили, для правди, для волі! (О. Олесь).

дієсл. ім. дієсл. прийм. ім. прийм. ім. прийм. ім. прийм. ім.

Живи, Україно, живи для краси, для сили, для правди, для волі! (О. Олесь).

Речення спонукальне, окличне, просте, односкладне, поширене, ускладнене звертанням та однорідними обставинами, повне.

6 балів

3. Уставте пропущені літери *е, и, є, ї* в закінченнях дієслів. Надпишіть над кожним словом дієвідміну.

Важ...мо, посад...мо, очіку...те, кле...те, поріж...ш, малю...мо, пиш...ш, маст...ш, перемож...мо, вір...мо, бор...ться, туж...ш, пришл...мо, мрі...мо, зми...те, прикле...те, глян...те, зич...мо.

Важимо(II), посадимо(II), очікуєте(I), клеїте(II), поріжеш(I), малюємо(I), пишеш(I), мастиш(II), переможемо(I), віримо(II), бореться(I), тужиш(II), пришлемо(I), мріємо(I), змиєте(I), приклеїте(II), глянете(I), зичимо(II).

6 балів

4. Поєднайте слова обох колонок так, щоб вийшли фразеологічні звороти. З одним фразеологізмом складіть речення.

Крутиться розбирається носить сказав ласий	як	кіт до ковбаси дурень з писаною торбою сокирою одрубав баран в аптеці муха в окропі
--	----	---

Крутиться як муха в окропі
розбирається як баран в аптеці
носить як дурень з писаною торбою
сказав як сокирою одрубав
ласий як кіт до ковбаси

6 балів

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться 2 (дві) години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

6 клас

1. Напишіть твір-опис «Золоті барви осені» в художньому стилі.

12 балів

2. Поясніть значення поданих фразеологізмів. Складіть із одним фразеологізмом (на вибр) речення та запишіть його. Підкресліть головні й другорядні члени речення.

Брати у свої руки –

Вискочити на сухе –

Збігло за водою –

Брати у свої руки – підкоряти кого-небудь своїй волі; керувати кимсь.

Вискочити на сухе – уникнути заслуженого покарання, осуду.

Збігло за водою – непомітно і безповоротно зникло щось.

6 балів

3. Доберіть до іншомовних слів українські відповідники. Слова запишіть парами.

Візія, тьютор, морс, нонсенс, нюанс, овація.

Візія – це мрія або образ майбутнього.

Тьютор – наставник.

Морс – прохолодний солодкий напій із соку ягід чи плодів.

Нонсенс – безглуздість, нісенітниця.

Нюанс – відтінок, ледве помітна різниця

Овації – палкі схвалення і привітання, бурхливі оплески.

6 балів

4. Відредагуйте подані словосполучення і запишіть.

Прийшло в голову, ми настоюємо на цьому, велике спасибі, думки співпадають, музей під відкритим небом, пам'ятник історії та культури.

Прийшло в голову – спало на думку, ми настоюємо на цьому – ми наполягаємо на цьому, велике спасибі – щиро дякую, думки співпадають – думки збігаються (однакові), музей під відкритим небом – музей просто неба, пам'ятник історії та культури – пам'ятка історії та культури.

6 балів

Усього - 30 балів

На виконання завдань відводиться 2 (дві) години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

5 клас

1. Напишіть твір за поданим початком. Доберіть до нього заголовок.

Моя рідна мова... Її називають чудовою, калиною солов'їною, барвистою, барвінковою, волошковою. А ще – багатою скарбницею, душею народу.

12 балів

2. З поданих слів, поставивши їх у потрібній формі, складіть речення. Запишіть його, розставте розділові знаки. Підкресліть головні члени речення.

Чоловік один щоб має вуха слухав два говорив щоб менше багато а язик.

Чоловік має два вуха, щоб багато слухав, а один язик, щоб менше говорив.

6 балів

3. Подані словосполучення відредагуйте й запишіть.

Перевернути сторінку. Прийшло в голову. На протязі місяця. Привести приклад. Розкрити книжку. Слідуючий урок.

Перегорнути сторінку. Спало на думку. Протягом місяця. Навести приклад. Розгорнути книжку. Наступний урок.

6 балів

4. Запишіть слова, вставляючи пропущені букви *е* та *и*. Виділене слово розберіть за будовою

Б...р...за, доп...сати, л...вада, п...л...на, ч...брець, тр...мати, пр...сол...ний, кол...сати, підз...мелля, в...л...чезний.

Береза, дописати, левада, пелена, чебрець, тримати, присолений, колисати, підземелля, величезний

6 балів

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться 2 (дві) години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

4 клас

1. За поданим початком складіть і запишіть продовження фантастичної історії. Доберіть заголовок.

Люди не вірять у дива, але вони трапляються частіше, ніж ми думаємо. Справжня дивина трапилася зі мною одного звичайного дня. Повертаючись зі школи, я закріпив (-ла) під кущем дивний предмет. Це була паличка, яка світилася кольорами веселки. Ця паличка, уявіть собі, не звичайна, а чарівна.

Тоді я.....

12 балів

2. Прочитайте порівняння і запишіть правильно. З двома (на вибір) складіть 2 речення.

Ясний, як мороз ; чиста, як земля; упертий, мов риба; червоний, немов веселка; німа, як крапля; хитра, ніби веселка.

8 балів

Ясний, як сонце, місяць; чиста, як сльоза, кришталь; упертий, мов віслюк, цап, баран; червоний, немов рак, помідор, розпечене залізо; німа, як риба; хитра, ніби лисиця.

Вода у криниці була чиста, як сльоза. Від сорому Андрій почервонів, немов рак.

3. Запишіть правильно слова, вставляючи пропущені букви, знаки. Підкреслене слово розібрати за будовою.

Во...єднання, під'їж...ати, ...асливий, шіс.надцять, облич..., ...фотографувати, Батьк...вщ...на, ро...дорі...я, бага...во, (до) побаче...я, (шо) тижня, (будь) ласка.

7 балів

Воз'єднання, під'їжджати, щасливий, шістнадцять, обличчя, сфотографувати, Батьківщина, роздоріжжя, багатство, до побачення, щотижня, будь ласка.

Багатство

4. Складіть і запишіть загадки про такі предмети та явища:
листопад, шипшину, дощ.

3 бали

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться одна година.

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу
XXIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика
3 клас

- 1. За поданим початком складіть і запишіть продовження казки. Доберіть заголовок.**

Жив собі, поживав цікавий котик, якого прозвали Воркіт. Пухнастий понад усе на світі любив слухати розмови людей. А ввечері дивився у вікно із підвіконня на метушливі та звивисті ниточки мешканців міста, які здавалися йому мурашками, що спішили додому. Одного разу йому наснився дивний сон. ....

12 балів

- 2. Доберіть до слів такі іменники, щоб встановити між ними зв'язок слів.**

Хто (що) чим славиться?

Україна - ,

земля - ,

пісня - ,

люди - ,

мова - ,

Шевченко - .

Україна - героями, волелюбністю, історією, традиціями, ...

земля - родючістю, плодами, ...

пісня - красою, мелодійністю ... .

люди - вчинками, перемогами, добром, ...

мова - милозвучністю, різноманітністю, ...

Шевченко - талантом, геніальністю, творчістю, поезіями, ...

6 балів

- 3. Запишіть слова в алфавітному порядку, вставляючи пропущені букви.**

Позначте наголос над кожним словом.

*Б.нзин, сп.на, , ч.рговий, про.ьба, ап.льсин, в.рблюд, пр..з.дент, ро.п.сати, во.зал,
кор..дор,, ч.ремха, оч.рет, пр..язний, ас.альт.*

*АпельсИн, асфАльт, бензИн, верблЮд, вокзал, коридОр, очерЕт, президЕнт,
прИязний, прОсьба, розписАти, спИна, черговИЙ, черЕмха.*

7 балів

- 4. Запишіть слова у формі звертання. З одним із них складіть спонукальне речення.**

Земля, батько, друг, родина.

Земле, батьку, друже, родино.

5 балів

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться одна година